

שליח.. לה מונד" אריק רולו נחלץ ממצור

וידוי זדוי

בעמודים אלה מוגשים שני נושאים, שאין ביניהם קשר — פרט לעובדה שיש להם גיבור משותף. שב הגיבור: אריק רולו, עורך "לה מונד" הפאריסאי לענייני המרחב. למחרת ההתקפה הישראלית על ביירות הגיע ללבנון, תחנתו הראשונה בסויר מרחבי מקיף. הוא שהה במצרים ובירדן, והשבוע הגיע ארצה דרך קפריסין. ביום השני לשהותו כאן נילוזה אל צוות "העולם הזה", שיצא לחאדיונס לראיון את אחותה של הטרווריסטית הפלסטינית אמינה דחבור, שהשתתפה בהתקפה על מטוס "אליעל" בציריך. מה שקרה בחאדיונס מתואר בתמונות. ואילו החלק הכתוב בעמודים אלה הוא ראיון מיוחד שהעניק אריק רולו ל"העולם הזה", והמכיל שורה של גילויים סנסציוניים.

שהוא עמד לנסוע לחראטום. הוא רצה להיפגש שם כמנהיג בלתי מעורער, והנה גיליתי שהצבא, למעשה, התקומם נגדו. גם כאן אמרתי להם שאני, בראש ובראשונה, עיתון נאי. אני רוצה שיבינו אותי שלא כהלכה: אני אוהד את הערבים. אבל זה אינו אומר ש'אני אוהד את הישראלים. מתחתי ביקורת עליהם, כשם שמתחתי ביקורת על המדיניות הישראלית. אני בעד מתינות, בעד הידברות. אולי אני טועה, אבל זו דעתי. גם ישראלים מותחים ביקורת על מדיניות ממלכתם. כאן כועסים עליך גם מפני ש'

קחו את כל סידרת המאמרים שכתבתי בזמן המלחמה, לא תמצאו בה מילה אחת על פעולות צבאיות. פשוט, לא ידעתי שום דבר עליהן. לא נתנו לי לגשת לחזית. אמרתי למערכת בפאריס: "כל מה שאני יודע הן הודעות המטה. קחו אותן מהרדיו, עשו בהן מה שאתם רוצים. אתם במצב טוב יותר משלי, להעריך אותן." כתבתי רק על ה"רחוב, על העורף.

למשל?

— הייתי הראשון שהודיע על בוא ה'נשק רוסי, אחרי התבוסה. פירסמתי את

ההסתערות מתחילה

נערים שהפגינו על גבעות הדול מחוץ למחנה הפליטים, כשהם מניפים דגל פלסטין וצועקים "נאצר! נאצר!" פתחו בהסתערות לעבר ביתה של פתחיה אל-פאדי, אליו נכנסו רולו ואשתו רוזי, שלום כהן וצלם העולם הזה אורי כוגן. צעקתם: "לא רוצים ירודים כאן!"

הטענה העיקרית נגדך היא, שי' בי' ביוני אמרת שמצרים מנצחת במלחמה. לכן כדאי להתחיל את השיחה באותו יום גורלי. מה בי' אמת קרה?

— בי' ביוני צילצלתי לעיתון שלי מ'קאהיר והודעתי שאני לוקח כמה ימים של חופשי. כי יומיים לפני כן פגשתי את צ'ארלס יוסט, שליח הנשיא ג'ונסון, אחרי ששוחח עם גמאל עבדאל-נאצר. היתה לנו שיחה של שעתיים, והוא סיפר לי על מגעיו עם ה'מנהיגים הערביים. הניתוח שלו היה: המצב מסוכן, אבל יש להניח שלא תפרוץ מלחמה חוץ ל-10 הימים הקרובים. יש לי הרושם שהערבים ייתרו", אמר. "גדע זאת בודאות כשזכרייה מוחיאלידין יבקר בוואשינגטון. אם לא יהיו תוצאות ממשיות — ישראל תתקוף, אחרת, יש להניח שייפתחו שיחות כוללות. על כל פנים, השלום הרויח שמר'נה עד עשרה ימים."

"לא התנבאתי לתוצאות המלחמה"

ועל סמך שיחה זו החלטת ללכת לנח?

— טילפנתי לפאריס, והודעתי להם שה'עניין כבר לא בוער. בכל בוקר היו מטל-פנים אלי והייתי מכתוב להם את הכתבה היומית. אחרי השיחה עם יוסט, נרגעתי.

ופתאום? ...

— כן, פתאום... בי' ביוני, כאשר פר'צה המלחמה, הייתי במיטתי במלון שפרדיס, שמעתי את קול ההפצצות. עשיתי סיבוב בי'עיר, וראיתי את ההתקפות על שדות התעופה, ביקשתי את פאריס. למולי, עוד לא הופעלה הצנזורה על הטלפונים. הכתבתי את הכתבה על פתיחת המלחמה.

הכתבה המפורסמת?

— כן, כתבה עובדתית, שבאה רק לתאר מה שראיתי. לא הבעתי בה שום הערכות, מצב, ולא התנבאתי בה לתוצאות המלחמה. בכלל, שטות היא לנבא ביום הראשון איך תסתיים מלחמה. על כל פנים, היה ברור לי מראש, כשם שהיה ברור לכל בר-דעת, כי מלחמה כזו — אם תפרוץ — תסתיים בי'ניצחונה של ישראל. השאלה היחידה היתה, כמה זמן תימשך: שישה ימים או שישה שבועות?

בשעה שהכתבתי את הכתבה, עברו מ'חתח לחלוני המוני מפגינים, שצעקו סיסמאות כמו "אנחנו איתך, יא נאצר!", ו"ננצח!"

התקפת האבנים

תמונה זו צולמה בידי רוזי רולו, בעומדה בפתח ביתה של פתחיה אל-פאדי. חלק מהירודים הספיקו לירות את האבנים —

אמרתי למערכת: "חכו רגע, ניגשתי לחלון, הקשבתי לקריאות המפגינים, והדתי לטלפון והכתבתי מה שצועקים המפגינים."

ומה עם השירור שלך בדריון בו כאילו הודעת בשימחה שמצרים ניצחה במלחמה?

— החנת אירופה מס' 1 טילפנה אלי בי' אותו יום, וחזרתי בשביל הרדיו על הכתבה שהכתבתי קודם לכן לעיתון. רק כעבור מס' פר חודשים, כאשר פנו אלי ישראלים בתר'עומת, נודע לי שבידיעות אחרונות פורסם כי אריק רולו ניבא בי' ביות את ניצחון הערבים. מאז, כל פעם שמזכירים אותי בי' עיתונות הישראלית, חוזרים על ההאשמה שאני יארתני בהתלהבות את ניצחון הער'בים בחזית.

מה, אם כן, דיווחת על הנעשה בחזית המצרית?

שאחת מהן פגעה באותה שנייה ברוזי, אחרים עודם מחזיקים אבנים ומקלות בידיהם. היד משמאל היא זו של בעלת הבית, הסנסה להגן על אורחיה. האבנים הומטרו מעל לחומות הבית אל תוך החצר.

אתה עושה זאת למרות היותך יחודי...

— אני מסרב להגדיר את עצמי, בעכו-דתי העיתונאית, כיהודי. רק דמשק מתעקשת להוסיף, בכל פעם שמוזכרים את שמי, את התואר, יהודי. אני רואה בכך גיוענות. מה שאני מבקש מידידי הישראלים הוא, שיקבלו אותי כפי שאני. שיבינו שאני עובד בשביל לה מונד, לא בשביל ידעיות אחרונות או אל-אחרים.

האם אתה באמת מוודד עם כל-כך הרבה מנהיגים ערביים?

— אפשר לומר שיש לי קשרים עם כל המנהיגים הערביים: הישנים, הקיימים ואלה של העתיד. הכרתי לא מעט אנשי מחתרת או אופוזיציה, שהם כיום בשילטון. כי ש'סתייעבודה שלי היא להכיר את כל החוגים בכל מקום.